

**ЖӘНГІР ХАН АТЫНДАҒЫ БАТЫС ҚАЗАҚСТАН
АГРАРЛЫҚ-ТЕХНИКАЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ**

Жәңгір хан атындағы БҚАТУ ғалымдарының библиографиясы

**БЕКНАЗАРОВ
ЖОЛДЫБАЙ
БЕКНАЗАРҰЛЫ**

ОРАЛ - 2014

Жәңгір хан атындағы
Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университеті
Ғылыми кітапхана

БЕКНАЗАРОВ
ЖОЛДЫБАЙ
БЕКНАЗАРҰЛЫ

Биобиблиографиялық әдебиеттер көрсеткіші

ОРАЛ - 2014

УДК: 012:633
ББК: 91.9:42.1
Б 42

Құраст: Кудабаета Г. А. – ғылыми кітапхананың сектор
жетекшісі

Шығаруға жауапты: Есенаманова А. Б. – ғылыми
кітапхананың директоры

Бекназаров Жолдыбай Бекназарұлы:
биобиблиографиялық әдебиеттер көрсеткіші / құраст.: Г.
А. Кудабаета, шығ. жауапты А. Б. Есенаманова. – Орал :
Жәңгір хан атындағы БҚАТУ, 2014. – 38 б.

Ұсынылып отырған көрсеткіш Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университетінің ғалымы, ауыл шаруашылық ғылымдарының кандидаты, доцент Ж. Б. Бекназаров арналған.

Көрсеткіште ғалымның ғылыми-педагогикалық және ұстаздық қызметі туралы қысқаша мағлұмат беріліп, өмір жолының негізгі кезеңдері атап көрсетілген. «Ғылыми еңбектер» айдарында ғалымның 1987 жылдан бастап осы күнге дейінгі ғылыми және ғылыми-әдістемелік еңбектерінің тізімі енгізілген.

Биобиблиографиялық көрсеткіш ғылыми қызметкерлерге, ауыл шаруашылық мамандарына, оқытушылар мен магистранттарға және кітапхана қызметкерлеріне арналады.

Биобиблиографический указатель посвящен ученому, кандидату сельскохозяйственных наук, доценту Западно-Казахстанского аграрно-технического университета имени Жангир хана Ж. Б. Бекназарову.

Биобиблиография открывается кратким очерком о научной, научно-организационной и общественной деятельности ученого. Далее приводятся основные даты его жизни и деятельности, научные публикации с 1987 по 2014 годы.

Указатель рассчитан на ученых и специалистов сельского хозяйства, преподавателей и магистрантов, а также студентов и библиотечных работников.

Алғы сөз

Ұсынылып отырған көрсеткіш Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университеті ғалымдарының биобиблиографиялық сериясының жалғасы болып табылады.

Көрсеткіште ауыл шаруашылық ғылымдарының кандидаты, «Механикаландыру технологиялары және жерге орналастыру» кафедрасының доценті, ауыл шаруашылық ғылымдарының кандидаты Жолдыбай Бекназарұлы Бекназаровтың ғылыми-педагогикалық және ұстаздық қызметі туралы қысқаша мағлұмат беріліп, өмір жолының негізгі кезеңдері атап көрсетілген. Арнайы бөлімдерде Ж. Б. Бекназаровтың әріптестерінің естеліктері баяндалған. «Ғылыми еңбектер» айдарында ғалымның 1987 жылдан бастап осы күнге дейінгі ғылыми және ғылыми-әдістемелік еңбектерінің тізімі енгізілген. Еңбектері хронологиялық және жыл ішінде алфавиттік тәртіппен орналастырылған.

Барлық мәліметтер библиографиялық жазбаларға қойылған талаптарға сәйкес келтірілген және басылымдардың бірлескен авторлары көрсетілген.

Көрсеткішті құрастыру барысында Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университетінің ғылыми кітапханасындағы каталогтар мен картотекалар пайдаланды.

Биобиблиографиялық көрсеткіш ғылыми қызметкерлерге, ауыл шаруашылық мамандарына, оқытушылар мен магистранттарға және кітапхана қызметкерлеріне арналған.

Мәліметтер 2014 жылдың қазан айына дейін жинақталған.

Предисловие

Данный указатель является продолжением серии биобиблиографических указателей, посвященных ученым Западно-Казахстанского аграрно-технического университета имени Жангир хана.

Жолдыбай Бекназарович Бекназаров, кандидат сельскохозяйственных наук, доцент кафедры «Механизированные технологии и землеустройство» Западно-Казахстанского аграрно-технического университета имени Жангир хана, один из видных ученых Западного Казахстана.

Биобиблиография открывается кратким очерком о научной, научно-организационной и общественной деятельности доцента Ж. Б. Бекназарова. Далее приводятся основные даты его жизни и деятельности, отзывы и воспоминания коллег, научные публикации с 1987-2014 гг. Работы расположены по хронологии, внутри в алфавитном порядке.

Все описания произведены в соответствии с ГОСТами библиографического описания, соавторы указаны.

При составлении указателя были использованы каталоги и картотеки Западно-Казахстанского аграрно-технического университета им. Жангир хана, систематический указатель «Сельскохозяйственная литература» ЦНСХБ Россельхозакадемии и реферативный журнал КазГосИНТИ.

Указатель рассчитан на ученых и специалистов сельского хозяйства, преподавателей и магистрантов, а также студентов и библиотечных работников.

Отбор материала закончен в октябре 2014 года.

**Ауыл шаруашылық ғылымдарының кандидаты, доцент
Ж. Б. Бекназаровтың ғылыми-педагогикалық,
оқу-әдістемелік және қоғамдық іс-қызметі туралы очерк**

Бекназаров Жолдыбай Бекназарұлы 1954 жылы 7-ші қарашада Ақтөбе облысы Комсомол ауданы Жабасақ ауылының Ақсуат елді мекенінде дүниеге келген.

1961 жылы Жабасақ орта мектебіне барып, 1971 жылы Северный орта мектебін тәмамдаған соң, Псков кеңшарында еңбек жолын механизатор болып бастады. 1972-74 жылдары әскер қатарында болды, 1975-1981 жылдар аралығында Ақтөбе облысы Комсомол, Қарабұтақ (қазіргі Әйтеке) аудандарында ауыл шаруашылық саласында механизатор болып еңбек еткен. 1981 жылы Батыс Қазақстан ауыл шаруашылық институтының агрономия факультетіне түсіп, оны 1986 жылы үздік бітіргеннен кейін, аталған факультетке оқытушылық қызметке қалдырылған. Оқытушылық қызмет атқара жүріп, 1989 жылы Украинаның Киев қаласындағы ауыл шаруашылық академиясына аспирантураға түседі, 1993 жылы 06.01.01- жалпы егіншілік мамандығы бойынша «Совершенствование приемов борьбы с сорняками в посевах кукурузы при возделывании ее по зерновой технологии в условиях Западного Казахстана» атты тақырыпта кандидаттық диссертациясын қорғады.

Диссертациясын қорғағаннан кейін агрономия факультетінің «Егіншілік және агрохимия» кафедрасында аға оқытушы болып қызмет жасады. 1999-2000 жылдар арасында Батыс Қазақстан аграрлық университеті жанынан ашылған алыстан оқыту институтының (ИДЗО) Агрономия мамандығы бойынша жауапты жетекші маман қызметін атқараған. 2001-2002 жылдары (Батыс Қазақстан мемлекеттік университеті құрамындағы) Батыс Қазақстан ауыл шаруашылық институты директорының орынбасары және оқу бөлімінің басшы болып қызмет атқарадған. 2005 жылы Қазақстан Республикасының ЖАК (жоғары аттестациялық комиссия) шешімімен доцент атағы беріледі. 2005-2007 жылдар аралығында Жәңгір хан атындағы аграрлық –техникалық университетінің агрономия

факультетінің «Егіншілік және агрохимия кафедрасының» меңгерушісі болып қызмет жасады.

2007 жылдың шілде айынан бастап университетте жұмыс жасай жүріп Батыс Қазақстан облысы, Зеленов ауданының «АҚ- АЮ» шаруа қожалығыда директор және аталған шаруашылық негізінде ашылған кафедра филиалының жетекшісі болып қызмет атқарды.

2011 жылдың қаңтар айынан бастап осы күнге дейін Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университетінің политехникалық факультетінің «Механикаландыру технологиялары және жерге орналастыру» кафедрасының доцентік қызметін атқарып келеді.

Ғылыми-зерттеу және әдістемелік жұмыстармен айналысамын, 50 астам ғылыми еңбектің, оның ішінде оқу үрдісінде кеңінен қолданылып жүрген 4 кітаптың, көптеген әдістемелік нұсқаулардың авторы. Университет қабырғасында жұмыс жасаған жылдары 200-ден астам студенттерге дипломдық, 2 магистрантқа ғылыми жетекші болды.

2005-2007 жылдар аралығында университеттегі диссертация қорғау кеңесінің мүшесі.

Жолдыбай Бекназарұлы мінсіз қызметі үшін көптеген құрмет грамоталарымен және мақтау қағаздарымен қатар, келесі марапаттаулардың иесі:

- 2003 жылы ҚР білім және ғылым министрлігінің «Тәуелсіз Қазақстанның рухани және әлеуметтік дамуы жолында қол жеткен табыстары және оның гүлденуіне қосқан зор үлесі үшін» құрмет грамотасымен;

- 2006 жылы ҚР білім және ғылым министрлігінің «ҚР білім беру ісінің құрметті қызметкері» төс белгісімен марапатталған.

Жас ұрпақты оқыту және тәрбиелеу ісіне өз үлесін қосқан ғалым-педагог.

Жолдыбай Бекназарұлы Бекназаровтың біліктілігінің жан-жақтығы, ұйымдастырушылық қабілеттілігінің арқасында университет ұжымында және университеттің түлектері арасында сыйлы және үлкен құрметке ие.

Очерк о научно-педагогической, учебно-методической и общественной деятельности кандидата сельскохозяйственных наук, доцента Ж. Б. Бекназарова

Бекназаров Жолдыбай Бекназарович родился 7 ноября 1954 г. в ауле Аксуат Жабасакского района Актюбинской области.

1961 году пошел в Жабасакскую среднюю школу и 1971 году окончил Северную среднюю школу, после работал механизатором в поселке Псков.

1972-74 годы служил в рядах Советской армии. 1975-1981 годы работал механизатором сельскохозяйственной отрасли в районах Комсомол, Карабутак (ныне Айтеке) Актюбинской области. 1981 году поступил на агрономический факультет Западно-Казахстанского сельскохозяйственного института и окончил его с отличием. После окончания института остался преподавать на этом же факультете. Работая преподавателем в 1989 году поступил в аспирантуру Киевской сельскохозяйственной академии на Украине, и в 1993 году защитил кандидатскую диссертацию на тему «Совершенствование приемов борьбы с сорняками в посевах кукурузы при возделывании ее по зерновой технологии в условиях Западного Казахстана» по специальности 06.01.01. -общее земледелие.

После защиты кандидатской диссертации работал старшим преподавателем на кафедре «Земледелие и агрохимия» агрономического факультета. В 1990-2000 годы занимал должность ведущего специалиста по специальности агрономия в институте дистанционного обучения (ИДЗО) при Западно-Казахстанском аграрном университете. В 2001-2002 гг. занимал должности заместителя директора Западно-Казахстанского сельскохозяйственного института и начальника учебной части (Западно-Казахстанский государственный университет). В 2005 году решением ВАК Республики Казахстан присудили звание доцента. В 2005-2007 гг. занимал должность заведующего кафедрой «Земледелие и агрохимия» агрономического факультета

Западно-Казахстанского аграрно-технического университета имени Жангир хана.

Работая в университете, с июля 2007 года по совместительству исполнял обязанности директора крестьянского хозяйства «АҚ-АЮ» Зеленовского района и руководителя филиала кафедры, открытого на основе вышеназванного хозяйства.

С января 2011 года был принят на кафедру «Механизированные технологии и землеустройство» на должность доцента, где работает и в настоящее время.

Занимается научно-исследовательскими работами, является автором более 50 научных трудов, в том числе 4 учебников и многих методических разработок, широко используемые в процессе обучения. За время работы в стенах университета руководил дипломными и диссертационными работами более 200 студентов и 2 магистрантов.

В 2005-2007 гг. являлся членом Совета защиты диссертации университета.

За плодотворную работу Ж. Б. Бекназаров неоднократно награждался грамотами:

- 2003 году Почетной грамотой Министерство Образования и науки РК «Тәуелсіз Қазақстанның рухани және әлеуметтік дамуы жолында қол жеткен табыстары және оның гүлденуіне қосқан зор үлесі үшін»;

- 2006 году нагрудным знаком Министерство Образования и науки РК «Почетный работник образования Республики Казахстан».

Многолетняя плодотворная деятельность Ж. Б. Бекназарова в подготовке молодых специалистов и по развитию сельскохозяйственной науки, его разносторонние знания, порядочность, честность снискали заслуженное уважение в коллективе факультета, университета.

Ж. Б. Бекназаров постоянно ведет большую научную и общественную работу.

**Доцент Ж. Б. Бекназаровтың өмірі мен ғылыми
қызметінің негізгі кезеңдері**

Основные даты жизни и деятельности доцента

Ж. Б. Бекназарова

- 1954** 7-ші қарашада Ақтөбе облысы, Комсомол ауданының Ақсуат елді мекенінде туған.
7 ноябрь родился в ауле Ақсуат Комсомольского района Актюбинской области.
- 1961-1971** Жабасақ орта мектебіне барып, 1971 жылы Северный орта мектебін тәмамдаған.
Окончил Северную среднюю школу.
- 1971-1972** Псков кеңшарында механизатор.
Механизатор в поселке Псков.
- 1972-1974** Кеңес Армиясы Қарулы күштерінің қатарында борышын атқарған.
Служба в рядах Советской Армии.
- 1975-1981** Ақтөбе облысы Комсомол, Қарабұтақ (қазіргі Әйтеке) аудандарында ауыл шаруашылық саласында механизатор.
Механизатор сельскохозяйственной отрасли в районах Комсомол, Карабутақ (ныне Айтеке) Актюбинской области.
- 1981-1986** Батыс Қазақстан ауыл шаруашылық институтының агрономия факультетінің студенті.
Студент агрономического факультета Западно-Казахстанского СХИ.
- 1986-1989** Батыс Қазақстан ауыл шаруашылық институтының агрономия факультетінің оқытушысы.
Преподаватель агрономического факультета Западно-Казахстанского СХИ.
- 1989-1992** Украинаның Киев қаласындағы ауыл шаруашылық академиясының аспиранты.
Аспирант Киевской сельскохозяйственной академии (Украина).
- 1993** 06.01.01 - жалпы егіншілік мамандығы бойынша «Батыс Қазақстан облысы жағдайында дәндік технология бойынша сүрлемдік жүгеріні өсіру кезінде егістіктегі арам шөптермен күресу тәсілдерін жетілдіру» атты тақырыпта кандидаттық диссертациясын қорғады.
Защитил кандидатскую диссертацию по специальности 06.01.01.- общее земледелие на тему:

- «Совершенствование приемов борьбы с сорняками в посевах кукурузы при возделывании ее по зерновой технологии в условиях Западного Казахстана».
- 1994** Агрономия факультетінің «Егіншілік және агрохимия» кафедрасында аға оқытушы.
Старший преподаватель кафедры «Земледелие и агрохимия» агрономического факультета Западно-Казахстанского СХИ.
- 1999-2000** Батыс Қазақстан аграрлық университеті жанынан ашылған алыстан оқыту институтының агрономия мамандығы бойынша жауапты жетекші.
Ведущий специалист по специальности агрономия в институте дистанционного обучения (ИДЗО) при Западно-Казахстанском аграрном университете.
- 2001-2002** Батыс Қазақстан ауыл шаруашылық институтының (БҚМУ құрамындағы) директорының орынбасары және оқу бөлімінің басшысы.
Заместитель директора и начальник учебной части Западно-Казахстанского сельскохозяйственного института ЗКГУ.
- 2002-2004** Агрономия факультетінің «Егіншілік және агрохимия» кафедрасының доценті.
Доцент кафедры «Земледелие и агрохимия» агрономического факультета.
- 2005** Қазақстан Республикасының ЖАК (жоғары аттестациялық комиссия) шешімімен доцент атағы берілді.
Решением ВАК РК присвоено ученое звание доцента.
- 2005-2007** Жәңгір хан атындағы аграрлық –техникалық университетінің агрономия факультетінің «Егіншілік және агрохимия кафедрасының» меңгерушісі, университеттегі диссертация қорғау кеңесінің мүшесі.
Заведующий кафедрой «Земледелие и агрохимия», член совета диссертационной комиссии.
- 2007** Батыс Қазақстан облысы, Зеленов ауданының «АҚ-АЮ» шаруа қожалығында директор және аталған шаруашылық негізінде ашылған кафедра филиалының жетекшісі.
Директор крестьянского хозяйства «АҚ-АЮ» Зеленовского района ЗКО и руководитель филиала кафедры открытого на основе вышеназванного хозяйства.
- 2011** Жәңгір хан атындағы БҚАТУ политехникалық факультеттің «Механикаландыру технологиялары және жерге орналастыру» кафедрасының доценті.

Доцент кафедры «Механизированные технологии и землеустройство», где работает и в настоящее время.

**Ғалым-агроном, асқар таудай әке, аяулы ата,
жақсы дос, Бекназаров Жолдыбай
Бекназарұлына - 60 жас !!!**

А. Б. Абуова,
а. ш. ғ. докторы, «Тағам өнімдерін
өңдеу технологиясы» кафедрасының меңгерушісі

1981 жылы Орал қаласында қабылдау емтихандарын жақсы тапсырып, бір орынға 4,5 адамдық конкурске төтеп беріп, Батыс Қазақстан ауылшаруашылығы институтына түсіп, 1986 жылы «Ғалым агроном» мамандығы бойынша 75 түлек бітіріп шықтық. Сол студенттік өмірдің басталғанынан бері де 33 жыл өтіпті.

Ал біздің жолдасымыз Бекназаров Жолдыбай 60 жасқа толып жатыр.

1981 жыл Совет үкіметінің гүлденіп ауыл шаруашылығының өркендеп тұрған кезі. Сондықтан да ауыл шаруашылығы мамандарына сұраныс та көп мезгіл болатын. Сондықтан да Жөкең жасап жатқан шаруашылық біздің мерей тойын тойлап отырған досымыздың болашағынан зор үміт күтіп ауыл шаруашылығына қажетті жоғары білімді маман керек деп семьясымен оқуға жіберді. Оны біз кейін түсіндік. Жолдыбай көрсетілген сенімді толық ақтады. Тіптен ауыл шаруашылығының қыр-сырын біліп келген жас маман ғылымға ден қойып, сонау Украина жеріне барып өзінің ғылыми жаңалығын ғылымның «ақсақалдарының» алдына барып қорғап ауыл шаруашылығының кандидаты атаған алып шықты.

Жолдыбаймен оқуға қабылданатын емтихандарды бірге тапсырғанмен, Ол бізден 10 жас үлкен болатын. 75 адамнан тұратын курсымыз 25 адамнан 3 топқа бөлінді. Деканат Жолдыбайды біздің 3-топтың старостасы етіп сайлады. Бір топта оқығандықтан студенттік кезімізде кеше ғана мектеп қабырғасынан шыққан біз сияқты

жасөспірімдерге Жөкең ақылшы аға, алдымыздағы асқар таудай болды.

Сол жүздеген, мыңдаған шәкірттерінің бойына білім нәрін құйып, тәлімді тәрбиемен ұштастырып келе жатқан Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университетінің құрылғанына былтыр 50-жыл толды. Үлкен өмірге жолдама берген сәулелі шаңырағымның мерейтойына деген шынайы көңіл-қуанышымызды жеткізіп, тәуелсіз мемлекетіміздің игілігі үшін білікті маман кадрлар даярлап жатқан білім Ордасының профессорлық-оқытушылар қауымы еселі еңбектерімен халқымыздың ыстық ықыласына бөлене берсін, бақыт пен берекеге кенелсін демекпіз. Осы үлкен өмірге жолдама берген сәулелі шаңырағымыздың қабырғасында студенттік қызықты күндерімізді басқа да курстастарымыз айта жатар.

1986 жылы оқу бітіргеннен кейін Жолдыбаймен бір кафедрада жұмыс жасадық. Жанұяларымызбен араласып достығымыз нығая түсті. Біріміз ауырсақ біріміз сабағын ауыстырып қиын да қызықты оқытушылық өмірдің қыр-сырын меңгердік. Алыс Қызылордадан келген мен бұл семьяны өзімнің төркінімдей көрдім. Оның үстіне жұбайы Балымтай бойынан мейірім төгіліп тұрған, Қызылорданың сол кездегі жалғыз ғана қыздар педагогикалық оқу орнын тәмәмдаған тәрбиелі жан. Сондықтан да 1986 жылы тұңғышымыз дүниеге келгенде қазақтың салты бойынша ұлымыздың кіндік ата, кіндік мамасы кім болады дегенде ұл-қыз тәрбиелеп отырған осы жанұямен туыстасқан едік.

Ал қазір Өмір деген теңіздің талай буырқанған толқынына төтеп беріп бірге жүзіп келеміз. Жолдыбайдың мерей тойы қарсаңында бала-шағалы, немере, жиенді үлкен шаңырақ иесіне қажымас қайрат, ұзақ өмір тілейміз. Жан жолдасы Балымтаймен тәтті өмірдің бал сусынын сіміріп бақытты өмір кеше беріңіздер демекпіз.

Ізгі ниетпен Абуовтар әулетінің атынан.

ЖОЛДЫБАЙ ЖОЛЫНАН БІР ҮЗІК СЫР

Х. Құсайынов,

экономика

ғылымдарының докторы,

профессор, академик

“Жақсының жақсылығын айт, нұры тасысын” деген сөз бекер айтылмаса керек. Кезінде еліміздің алға қойған міндеттерін өз дәрежесінде орындау үшін білім-тәжірибелері мен қажыр-қайратын барынша жұмсап, халықтың хал-жағдайын жақсарту үшін ауыл шаруашылығында қызмет еткен азаматтар қазіргі күні ел сыйлаған аға буынға айналды. Осындай замандастарымыздың арасында өз еңбегімен ерекшеленген елеулі тұлға – Жолдыбай Бекназаров.

Әр адам туған өлкесінің топырағынан нәр алып, шаруасына шыңдалып өсетіні белгілі. Жөкең туған жерінде ерінбей еңбек етіп, біраз жылдар бойы өндірісте қызмет еткеннен кейіннен барып оқуға түсті. Өзіл-шыны аралас, Жөкеңмен сұхбаттасқан кездердің бірінде ауыл механигінің бір топ жігітке «бала туғызудан басқа, қолдарыңнан түк келмейді» деген бір ауыз сөзі намысына қамшыдай тиген соң, чемоданын арқалап, білім жолын қуу мақсатымен Оралдағы ауылшаруашылық институтына бет ала жөнелгенін әңгімелеп берген еді. Сол оқуын сәтті аяқтап, ғылыммен айналысуды қош көрген Жөкең қазіргі кезге дейін өз өмірін білім-ғылыммен байланыстырып келеді. Ғылым тезіне түсу кез келгеннің қолынан келе бермейтін қиын іс. Соған қарамастан Жөкең егіншілік ісінде шаруаның көретін бейнетін жеңілдетуді мақсат тұтып, арамшөппен күресудің ғылыми негіздерін зерттеуді қолға алады.

Осылайша ізденіс жолында көптеген табысты нәтижелерге қол жеткізіп, 1993 жылы Украина мемлекеттік аграрлық университетінің диссертациялық кеңесінде «Батыс Қазақстан жағдайында жүгері егістігіндегі арамшөппен күресу тәсілдерін жетілдіру жолдары» тақырыбында кандидаттық диссертация қорғап, ғылыми көпшілік тарапынан жоғары деңгейдегі бағаға ие болды.

Жөкеңмен жақынырақ танысқан кезіміз – осыдан отыз шақты жыл бұрын, яғни 1987-88 жылдары бірге ел аралап, жер көрген кездер еді. Сол жылдары Жолдыбайдың туған жері, Ақтөбе облысының ең шұрайлы, түгін тартсаң майы шығатын топырағы құнарлы, егіні бітік өлке есептелетін–Комсомол ауданына жолымыз түсті. Біздің сапарымыз қыстың көзі қырауда, ақпан айының қақаған суығына тап келді. Ауданның Псков, Северный, Жабасақ ауылдарын аралап, Союзный арқылы Комсомол орталығына оралдық. Қыс айларының өз қиындығы болатындығы белгілі, әсіресе, адамның азаматтығын сапарға бірге шыққанда, сын сағаттарда білінеді емес пе?! Жолдыбай бауырымының адамгершілігі мен парасаттылығын, жоғары мәдениетке ие екенін сол сапардан аңғардым. Комсомолға жеткен соң Жолдыбайдың ағасы, кезінде аудандық білім бөлімінің басшысы болған ардагер Зейнел Бижановтың үйіне түстік. Таныса келе, ол кісімен құда болып шықпасымыз бар ма! Ақсақал асты-үстімізге түсіп, жақсы қонақ қылды. Ертесіне боран болып, қалаға шығатын жолдардың бәрі жабылып қалды. Кідіретін шама жоқ, бірінші жұмыс басталады. Не істерімізді білмей абдырағанмызды сезіп, ақсақал өзінің ескі УАЗ машинасын пољникпен қыздырып, оталдырып алды да, бізді отырғызып, Союзныйдағы теміржол станциясына өзі жеткізіп салды. Сол кезеңде де Жөкеңнің елге құрметті, ағаларының алдында қаншалықты абыройлы екеніне көзім жетті. Осы сапар екеуміздің достасып, табысуымызға себеп болды. Жасымыз шамалас болса да, өзінің кішіпейіл мінезімен мені аға ретінде сыйлап, осы уақытқа дейін құрмет тұтып келген Жолдыбай Бекназарұлы бүгінде алпыстың асуына жетіп отыр.

Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университеті Механикаландыру технологиялары және жерге орналастыру кафедрасында бірнеше жылдар бойы абыройлы қызмет атқарып келе жатқан Жолдыбай Бекназарұлы қазіргі таңда студенттерге дәріс оқып, магистранттарға білгенімен бөлісіп ғылыми жетекшілік етуде. Осылайша шәкірт тәрбиелеу жолында да жас ұрпаққа үлгі боларлықтай өнеге көрсетіп келеді. Өзі қызмет ететін Қазақстанның батыс аймағындағы ірі жоғары оқу орындарының бірі болып саналатын Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университеті Жөкең екеуміздің табыстырған қара шаңырақ. Сол кездерден бастап бүгінгі сәтке дейін өмірдің тәттісіне де, кейбір ащы тұстарына да бірге куә болдық. «Әкесі достың баласы дос» демекші, менің Майра қызым мен оның ұлы – Қуаныш бірге оқып, бірге өсті. Осылайша, ұл-қызы бүгінде азамат болып, үлкен мемлекеттік қызметтер атқарып, ата-анасының үмітін ақтап келеді. Зайыбы – Балымтай да жолдасымен бірге қоса ағарып, үлгілі шаңырақтың тірегі болып отыр.

Алпыс жас – адамның даналығы артып, барлық затқа сын көзбен қарап, ақырын жүріп анық басатын, оңы менен солын, өмірдің жақсысы мен жаманын ажыратып, өзгеге тәрбие беретін кезең.

Осыған орай, замандас ініміз – Жолдыбай Бекназарұлын азаматтықтың асқаралы кезеңі, кісіліктің кемел шағы саналатын алпыстың асуына шыққан мерейлі тойымен шын жүректен құттықтаймын.

ПЕДАГОГ, УЧЕНЫЙ, АГРОНОМ

Т. А. Турганбаев,
доцент кафедры «Растениеводства
и земледелия», канд. с.-х. наук, выпускник
агрономического факультета 1985 года

Оглянувшись назад, на прожитые им счастливые годы, хочется сказать, что в свое время он сделал правильный выбор, поступив в 1981 году на агрономический факультет Западно-Казахстанского сельскохозяйственного института. Проучившись в нем, он стал настоящим специалистом своего дела, посвятив себя нелегкому труду преподавателя родного ВУЗа. Дальше учеба в аспирантуре Киевской сельскохозяйственной академии, по окончании которой в 1993 году он защитил кандидатскую диссертацию на тему: «Совершенствование приемов борьбы с сорняками в посевах кукурузы при возделывании ее по зерновой технологии в условиях Западного Казахстана» по специальности 06.01.01 – общее земледелие. В последствии продолжил работу в ЗКСХИ. Имея уже за плечами определенный опыт педагогической деятельности, он активно занимается наукой. Начиная с должности ассистента он дорос до доцента. Им опубликовано свыше 60 научных и учебно-методических трудов. В его трудовой биографии – работа в качестве заместителя директора института и начальника учебной части; заведующего кафедрой земледелия; ученого секретаря Совета по защите диссертаций; по совместительству исполняющего обязанности директора крестьянского хозяйства «Ақ-Аю» Зеленовского района. Подготовил более 200 дипломников и 2-х магистрантов. За многолетний и плодотворный труд награжден различными грамотами, удостоен нагрудного знака «Почетный работник образования РК».

Обращает на себя внимание то, что в институт он поступил уже будучи пройдя службу в армии, с практическим стажем механизатора. К тому же у него была семья, дети – дочь и сын. В таком возрасте некоторые заканчивали аж по 2 института, а в лучшем случае обучались заочно. Оказаться здесь в роли студента очного отделения – это скорее исключение из правил, чем норма. И в тот момент назвать его молодым «зеленым» студентом, как-то и язык не поворачивался. Естественно, человека с таким жизненным опытом, сразу заметили его преподаватели, на него обратили внимание, возлагали

большие надежды. И он в полной мере оправдал их ожидания: на протяжении всех лет обучения учился только на отлично, неоднократно выезжал на республиканские предметные олимпиады по биологии и становился призером и победителем, был председателем студенческого комитета. И семейная жизнь никогда не была ему помехой, она наоборот, даже стимулировала его к активной деятельности. Его преданная жена всегда и во всем поддерживала его. Шли годы, в семье Бекназаровых произошли приятные перемены, родился еще один сын, который со временем, как и его отец, стал агрономом по образованию. Я пока намеренно не говорю об именах его детей, позже я представлю их читателям. Жили они в то время в общежитии. У них всегда было много гостей, особенно студентов, и некая притягательная сила затягивала их к ним. Нетрудно догадаться почему для тех, кто хорошо знает Жолдыбая. В его речи особый слог, он говорит просто, свободно и доступно, а потому и интересно слушать, любит травить байки, анекдоты. Это если для отдыха. Ну а если, что надо по серьезному, то он может быть по отечески заботлив, внимателен и ни в чем никогда не отказывает. Одни из них приходили за советами, другим нужна была помощь в выполнении каких-то заданий по той или иной дисциплине, третьи – просто поговорить. Его «почтенный» возраст обязывал его быть здравомыслящим человеком. Рядом с ним и другие старались меньше проявлять ребяческие выходки, и самое главное учиться хорошо. Группа, которую он возглавлял, была одной из самых сильных в институте, и им не раз представлялась возможность выезжать по путевке, например, в Ленинград. Они хоть и учились на курс ниже нас, но нам не уступали в успеваемости и буквально «наступали нам на пятки». И то, что Жолдыбай в учебе был силен и упорства у него было не занимать говорит тот факт, что на одну из студенческих олимпиад по агрономии в составе сборной команды от факультета должны были ехать 4 человека из старших курсов, так как основные вопросы конкурса были составлены из дисциплин, которые к этому времени уже

были пройдены. Тем не менее его включили в состав команды, и он до начала олимпиады начал усиленно готовиться и продолжал это делать в поезде по пути в Алматы, и по приезде, чувствуя при этом большую ответственность. Тогда как мы вели себя раскованно и особо не утруждали себя усердным корпением за конспектами или учебниками. Кто-то играл в шахматы, а кто-то почитывал художественные книжки, газеты, или просто отсыпался. В итоге, Жолдыбай не подвел команду, в тот год мы заняли 2 место, а возможно зацепились бы за 1 место, если бы брали пример с нашего героя. В той поездке нас сопровождал доцент Архипкин Виктор Григорьевич. Это один из интересных фрагментов той студенческой жизни, о которой мы часто вспоминаем: и как ехали в поезде, как сражались за призовые места, как отдыхали. А уже на следующий год он уже был опытным и сумел стать первым на республиканской и вторым на союзной олимпиаде. Я обо всем этом могу говорить потому, что мы вместе учились, занимались общественной работой, а затем стали коллегами и семейными друзьями. Более 20 лет мы вместе проработали на факультете. На протяжении долгих лет он вел учебные занятия и НИР по земледелию и в этом плане особенно хотелось бы отметить о добрых взаимоотношениях с В. В. Вьюрковым, В. Г. Архипкиным. Любые вопросы, с которыми он обращался к ним, всегда находили понимание с их стороны. Нельзя не сказать о тех людях, с кем он начинал свою педагогическую деятельность. Это Доровская Лидия Михайловна, Бакалдин Алексей Яковлевич, Кадыргалиев Акболат Мендыгалиевич, Балжанов Елемес Балжанович и др., некоторых из них уже нет с нами, но всех он с благодарностью вспоминает. Как не сказать о тех, с кем он работал в разные годы – Габдулов М. А., Рахимгалиева С. Ж., Тулегенова Д. К., Суханбердина Л. Х., Султанов А. У., Хусаинов Б. М., Садыков Б. С., Альжанова Б. С., Унаев М. Х. и др. Я бы сказал, что всем им посчастливилось поработать вместе с Бекназаровым Ж. Б.

И сейчас на пороге своего 60-летнего юбилея Жолдыбай Бекназарович остается с нами в строю. Среди

качеств, за которые его уважают в коллективе – отзывчивость к чужой беде. Он удивительно интересный рассказчик. В отношениях с людьми держится скромно, не выпячивает свое «я». В этических вопросах деликатен, не позволяя себе с кем-либо грубого обращения. Знание своего дела, умение найти правильное решение в трудной ситуации, всегда при нем. 30 лет из 60-ти отданы высшей школе, отданы без малейшего сожаленья, где он упорно трудился и состоялся как личность, как учитель, как ученый. «Нужно сделать много поступков, чтобы заслужить доверие и всего лишь один, чтоб потерять его навсегда», я думаю, что эту заповедь он помнил всегда и своими деяниями сумел завоевать уважение и не сделать в жизни ничего дурного, чтобы потерять его.

Легче идти по жизни, когда у тебя хорошая семья. Все счастливые моменты и трудные ситуации разделяет с мужем его супруга Балымтай, историк по образованию долгие годы проработала школьным учителем и сейчас находится на заслуженном отдыхе. Дети стали взрослыми, у них свои семьи, но они не забывают навещать родителей и помогать им. Старшая из детей – дочь Айгуль с мужем Нурланом живут в столице Астане, воспитывают сына Динмухамеда. Жизнь порой бывает очень жестокой и забирает у тебя самое дорогое. Не смогли они уберечь одного из своих сыновей Алибека, еще в школьном возрасте он ушел из жизни. Второй сын Куаныш с женой Айнур и двумя сыновьями – Бекусултаном и Батырханом проживают вместе с родителями. Все они получили высшее образование и унаследовали от отца стремление к чему-то новому, быть бескорыстными и трудолюбивыми. В окружении любимых внуков жизнь продолжается! Он мечтает чтобы они нашли свое призвание и путь в жизни, чтобы были здоровы, счастливы и любимы.

Есть у Жолдыбая свое хобби, которое его тоже характеризует. Он увлечен охотой и рыбалкой. Надо ли объяснять, сколько это требует умения и терпения! Любит также покопаться на садовом участке,

поэкспериментировать. Остается пожелать юбиляру крепкого здоровья и чтобы всё у него получалось.

Постскриптум. Возможно так распорядилась судьба, что его богатый производственный и педагогический опыт был необходим для того, чтобы быть полезным там, где это потребуется. Последние годы он работает на кафедре землеустройства политехнического факультета, и вносит свой посильный вклад в подготовке кадров новой формации.

В предверии 60-летнего юбилея доцента Бекназарова Ж. Б. его родной коллектив кафедры растениеводства и земледелия поздравляет юбиляра с круглой знаменательной датой и желает ему здоровья и еще раз здоровья!

ПРЕКРАСНЫЙ УЧЕНЫЙ И ЧЕЛОВЕК

Б. М. Хусаинов,
доцент кафедры менеджмента,
канд. с.-х. наук.

Именно таким, можно кратко охарактеризовать многогранную научную деятельность и трудовой педагогический путь нашего уважаемого юбиляра, доцента, кандидата сельскохозяйственных наук Бекназарова Жолдыбая Бекназаровича, которому в этом году исполняется 60 лет.

Впервые познакомился с юбиляром после службы в рядах Советской Армии Вооруженных сил СССР в 1986 году, когда я приехал в Уральск из воинской части в Калужской области и продолжил учебу на третьем курсе агрономического факультета Западно-Казахстанского сельскохозяйственного института.

Лекционные, лабораторные и практические занятия на агрономическом факультете в то время у нас вели отличные и опытные преподаватели, среди них был молодой выпускник нашего вуза Бекназаров Жолдыбай Бекназарович, который преподавал нам дисциплины «Общее земледелие», «Орошаемое земледелие» и

«Агрохимия», при этом отличался яркой самобытностью и профессионализмом.

До педагогической работы в университете он несколько лет успешно проработал агрономом и бригадиром тракторно-полеводческой бригады на производстве в своем родном Комсомольском районе Актюбинской области, где успел показать себя как прекрасный и одаренный руководитель, который умеет тщательно планировать деятельность коллектива и вместе добиваться поставленных целей.

Поэтому его лекционные, практические и лабораторные занятия отличались особым энтузиазмом и прекрасным знанием основ агрономии и земледелия, он постоянно приводил множество интересных и своевременных примеров из собственной практики, что помогало нам студентам лучше усвоить учебный и методический материал.

Он сумел воспитать из нас хороших ученых-агрономов, привил нам любовь к родной земле, бережное отношение к сельскохозяйственным растениям, сохранению и воспроизводству почвенного плодородия, научил отличать семена яровой и озимой пшеницы от семян озимой ржи и ячменя.

Бекназаров Жолдыбай Бекназарович очень хорошо знает и умело владеет сельскохозяйственной предпосевной, посевной и уборочной техникой, которой он нас научил правильно и эффективно пользоваться во время механизированных трудовых отрядов в летний каникулярный период в качестве комбайнеров на новых комбайнах «Нива» в период массовой уборки зерновых культур в совхозах «Пугачевский» и «Миргородский» Бурлинского района Западно-Казахстанской области.

Еще ближе и крепче мы познакомились и подружились с Бекназаровым Жолдыбай Бекназаровичем в 1990-1993 годы во время учебы в целевой аспирантуре в красивом городе-герое Киеве - столице Украинской ССР, эти молодые и трудные годы перемен, которые запомнились нам на всю жизнь.

В это время он был аспирантом в Украинской сельскохозяйственной академии на кафедре общего земледелия под руководством профессора, доктора сельскохозяйственных наук С. Н. Веселовского, а я учился параллельно, тоже аспирантом в Украинском научно-исследовательском институте земледелия в лаборатории интенсивных технологий зерновых колосовых культур и кукурузы под руководством профессора, доктора сельскохозяйственных наук А. Д. Грицая.

Особо хотелось бы подчеркнуть, великолепную смекалку и своевременную находчивость, проявленную аспирантом Бекназаровым Жолдыбай Бекназаровичем при ответах на очень сложные в научном и практическом плане вопросы и задания членов Диссертационного Совета и государственной аттестационной комиссии во время публичной защиты кандидатской диссертации в Украинской сельскохозяйственной академии, где я присутствовал, болел и переживал за него.

Здесь ему пришлось проявить весь свой научный и организаторский талант как яркого ученого и высококвалифицированного практика, человека с большой буквы и это совершенно справедливо оценили, все члены Диссертационного Совета единодушно проголосовав за его достойную защиту.

Сейчас мы вместе с Бекназаровым Жолдыбай Бекназаровичем плодотворно работаем по воспитанию молодежи, подготовки высококвалифицированных кадров для экономики страны, и на благо процветания нашей альма-матер - Западно-Казахстанского аграрно-технического университета имени Жангир хана.

С Жолдыбай Бекназаровичем всегда приятно и легко общаться, он хорошо информирован по научным и практическим аспектам сельского хозяйства, можно спросить совет по любым жизненным вопросам, пользуется заслуженным авторитетом среди преподавателей и студентов университета.

Вместе со своей супругой Балымтай, которая также является педагогом, и долгие годы работала учителем

истории в санаторной школе - Жолдыбай Бекназарович вырастили прекрасных детей - сына Куаныша и дочь Айгуль, дали им качественное университетское образование и хорошее воспитание, которые в дальнейшем также в свою очередь обрадовали своих родителей красивыми внуками.

В этот знаменательный день поздравляю Вас с 60-летним юбилеем. Желаю Вам долгих лет жизни, здоровья, счастья, благополучия.

АҒА ЖОЛЫ ТӘРБИЕ, ЖАСТАРҒА ҮЛКЕН ӨНЕГЕ

Г. С. Ожанов,

доцент, а.-ш. ғ. кандидаты

Елбасы «Сапалы білім Қазақстанды индустрияландыру мен инновациялық дамытудың негізі болуы тиіс» деп, білім саласының алдына техникалық және кәсіптік білім беру жүйесін реформалау, оқыту мазмұнын толық жаңарту міндетін қойды. Осындай игі істің жолында, кәсіптік-техникалық мамандар даярлауда Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан агралық-техникалық университетінің Политехникалық факультетінің «Механикаландыру технологиялары мен жерге орналастыру» кафедрасының доценті, ЖАК доценті Бекназаров Жолдыбай Бекназарұлы қажымас қайратымен мерейлі 60 жасқа толып отыр.

Бекназаров Жолдыбай Бекназарұлы 1954 жылы 7-ші қарашада Ақтөбе облысы Комсомол ауданы Жабасақ ауылының Ақсуат елді мекенінде дүниеге келген.

1961 жылы Жабасақ орта мектебіне барып, 1971 жылы Северный орта мектебін тәмамдаған соң, Псков кеңшарында еңбек жолын механизатор болып бастады. 1972-74 жылдары әскер қатарында болып, азаматтық борышын өтегеннен кейін 1975-1981 жылы аралығында Ақтөбе облысы Комсомол, Қарабұтақ (қазіргі Әйтеке) аудандарында ауыл шаруашылық саласында механизатор болып еңбек етеді.

Ауылдағы жұмыстар оның еңбекке қабілетін арттырып, қиындықтарға төтеп беруге және білімге деген

күштарлығын арттырады. Сол кездегі жас жігітке тән қасиеті – оқуға, білімге деген күштарлығы еді.

Сонымен, Ж. Бекназарұлы 1981 жылы Батыс Қазақстан ауыл шаруашылық институтының агрономия факультетіне оқуға түседі. Студенттік шағында, еңбекке ерте араласқан Жөкеңнің кәсіби қабілеті мен тәжірибесі арта түседі. Ол Алматы, Мәскеу, Белоруссия қалаларына барып, әртүрлі ғылыми-практикалық конференцияларға, олимпиадаларға қатысып, білімін шындайды. Білікті мамандардың дәрістерін тыңдап, сабақ алған ол өзі де іздене жүріп, оқу үрдісінің терең технологиясын меңгереді де, 1986 жылы үздік бітіргеннен кейін, аталған факультетке оқытушылық қызметке қалдырылады.

Институт қабырғасында жүргенде жас маманның білім мен ғылымға деген күштарлығы толғандырмай қоймайды. Оқытушылық қызмет атқара жүріп, 1989 жылы Украинаның Киев қаласындағы ауыл шаруашылық академиясына аспирантураға түсіп, 1993 жылы 06.01.01 - жалпы егіншілік мамандығы бойынша «Батыс Қазақстан облысы жағдайында дәндік технология бойынша сүрлемдік жүгеріні өсіру кезінде егістіктегі арам шөптермен күресу тәсілдерін жетілдіру» («Совершенствование приемов борьбы с сорняками в посевах кукурузы при возделывании ее по зерновой технологии в условиях Западного Казахстана») атты тақырыпта кандидаттық диссертациясын қорғап, агрономия факультетінің «Егіншілік және агрохимия» кафедрасында аға оқытушы болып қызметін жалғастырады.

Өмірлік тәжірибемен шыныққан Жолдыбай Бекназарұлының кәсіби педагогикалық шеберлігі, оның жаңашылдығы және іздемпаздылығы, болашаққа деген көзқарасы жоғары бағаланып, Батыс Қазақстан аграрлық университеті жанынан ашылған алыстан оқыту институтының (ИДЗО) Агрономия мамандығы бойынша жауапты жетекші маман қызметін атқарады.

Істі ұтымды ұйымдастырушы және басқарушылық қабілетімен, талапшылдықтың арқасында Батыс Қазақстан ауыл шаруашылық институтының директорының орынбасары және оқу бөлімінің басшысы болып қызмет

атқара жүріп, педагогикалық және ғылыми жұмыстарда жақсы танылады.

2005 жылы Қазақстан Республикасының ЖАК шешімімен доцент ғылыми атағы берілді. 2005-2007 жылдар аралығында Жәңгір хан атындағы аграрлық-техникалық университетінің агрономия факультетінің «Егіншілік және агрохимия кафедрасының» меңгерушісі болып қызмет жасай жүріп, сонымен қатар университеттегі диссертация қорғау кеңесінің мүшесі болды.

Тәжірибелі басшы ретінде, кафедра меңгерушісі қызметтерін атқарған кезінде, жаңадан ашылған мамандықтардың оқыту жүйесін арттыру мақсатында Ресейдің, өзіміздің елдің дамыған университеттерінің оқу-әдістемелік жұмыстарымен таныса отырып, оқу жоспары мен оқу-әдістемелік жоспарларын жетілдіріп құрды, жаңа оқу технологиясын ендіріп, студенттердің тәрбие және өндірістік тәжірибе жұмыстарын жоғары деңгейде ұйымдастыра білді.

Университетте жұмыс жасай жүріп Батыс Қазақстан облысы, Зеленов ауданының «АҚ-АЮ» шаруа қожалығында директор және аталған шаруашылық негізінде ашылған кафедра филиалының жетекшісі қызметін орындайды.

2011 жылдың қаңтар айынан бастап Политехникалық факультеттің «Механикаландыру технологиялары және жерге орналастыру» кафедрасының доценті болып жұмыс жасап келеді.

Ғылыми-зерттеу және әдістемелік жұмыстармен айналыса жүріп, 80-жуық ғылыми еңбектері баспадан шығарылған, оның ішінде оқу үрдісінде кеңінен қолдалынып жүрген 4 кітаптың және көптеген әдістемелік нұсқаулардың авторы. Мемлекеттік және орыс тілдерінде дәріс және зертханалық сабақтарды жоғары оқу-әдістемелік деңгейде, жаңа ғылыми-техниканың жетістіктерін пайдалана отырып жүргізеді. Сонымен қатар, жыл сайын күндізгі және сырттай оқу бөлімінің студенттеріне жетекшілік етіп, шараушылықтық құндылығы жоғары, үздік қорғалған дипломдық жұмыстар МЕК-ның шешімімен өндіріске енгізуге ұсынылды.

Өзінің еңбек жолын университетіміздің қабырғасында өткізген Ж. Б. Бекназаровтың оқу-әдістемелік жұмыстары оқу үрдісінде кеңінен қолданылып келе жатыр. Университет қабырғасында жұмыс жасаған жылдары 200 ден астам білім алушыларға дипломдық және 2 магистрантқа ғылыми жетекшілік етті.

Жолдыбай Бекназарұлы ұлы мінсіз қызметі үшін көптеген құрмет грамоталарымен және мақтау қағаздарымен марапатталған.

Өмірлік жарымен бірге отбасында бір ұл, бір қыз тәрбиелеп өсірген Жолдыбай Бекназарұлы, өзіндік салт-дәстүрі, әдет-ғұрпы, беделі бар ағамыз бұл күнде мерейлі 60 жасын атап өткелі тұрған университетіміздің құрметті ардагері, ұлағатты ұстаз, достарымен, әріптестерімен бірге еңбек жолын жалғастыра бермек. Кафедра ұжымының атынан айтарымыз зор денсаулық, қажымас қайрат, шығармашылық табыстар мен жетістіктер тілейміз және балалары мен немерелерінің арасында қызықтары мен жетістіктеріне куә болып, аман-есен арамызда жүре бергейсің.

**Доцент Ж. Б. Бекназаровтің ғылыми еңбектерінің
тізімі**

Список научных трудов доцента Ж. Б. Бекназарова

1987

1. Уральское просо // АПК Казахстана. – 1987. - № 12. – С. 26-27. (Соавт.: А. М. Кадыргалиев).

1990

2. Применение гербицидов в посевах кукурузы // Тез. докл. респ. конф. молодых ученых и спец. / СХИ. – Алма-Ата, 1990. – С. 83-84.
3. Применение почвенных гербицидов при зерновой технологии кукурузы // Создание перспективных пестицидов ее сырья для их производства: тез. докл. науч.-техн. конф. – Уфа, 1990. – С. 102. (Соавт.: И. В. Веселовский).

1991

4. Ленточное внесение ацетазина в посевах кукурузы // Актуальные вопросы сельскохозяйственного производства: тез. докл. межвузов. конф. молодых ученых и спец. (секц. механизация и электрификация сельского хозяйства, экономика, агрономия, общеобразов. науки). / Уральский Обком ЛКСМ Казахстана, Зап.-Казахст. СХИ совет молодых ученых и спец. – Уральск, 1991. – С. 76.

1992

5. Борьба с сорняками в посевах кукурузы // Электрохимические методы анализа сельскохозяйственного производства в экологическом мониторинге и анализа пищевых продуктов: тез. докл. IV межрегион. школы семинаров / Зап.-Казахст. СХИ, Уральский обл. общ. охраны природы, обл. упр. по экологии и биоресурсах. – Уральск, 1992. – С. 42. (Соавт.: Н. А. Мукатаев).

1993

6. Влияние гербицидов на формирование листового аппарата и фотосинтетический потенциал кукурузы // Тез. докл. междунар. науч.-практ. конф. молодых ученых и спец. по актуальным проблемам интенсификации сельского хозяйства / Каз. АНСХ, ВНИИЗХ. – Шортанды, 1993. – Ч. I. Земледелие, почвоведение, агрономия, экология, растениеводство, защита растений. – С. 153-154. (Соавт.: Б. Мырзахметов).
7. Последствие гербицидов на засоренность и урожайность ячменя // Тез. докл. междунар. науч.-практ. конф. молодых ученых и спец. по актуальным проблемам интенсификации сельского хозяйства / Каз. АНСХ, ВНИИЗХ. – Шортанды, 1993. – Ч. I. Земледелие, почвоведение, агрономия, экология, растениеводство, защита растений. – С. 43. (Соавт.: Х. Х. Кусаинов, С. С. Джубатырова).
8. Совершенствование приемов борьбы с сорняками в посевах кукурузы при возделывании ее по зерновой технологии в условиях Западного Казахстана: автореф. дис...канд. с.-х. наук. – Киев, 1993. – 22 с.

1995

9. Биология вредителей: методическое указание по изучению дисциплины и задания для контрольной работы (студентам-заочникам СХИ по спец. 3102) / Уральск : Зап.-Казахст. СХИ, 1995. – 42 с. (Соавт.: Е. Б. Балжанов).

10. Влияние гербицидов на чистую продуктивность фотосинтеза кукурузы // Шляхи раціонального використання земельних ресурсів України: тез. доповідней міждунар. науч.-практ. конф. молодих учених і спец. / Ін-т землеробства Укр. Акад. Агр. Наук. – Чабани, 1995. - С. 48. (Соавт.: Б. С. Садыков, Т. А. Турганбаев).
11. Методические указания к выполнению самостоятельной работы по бонитировке почв в Западном Казахстане (для студентов экон. фак-та). - Уральск : Зап.-Казахст. СХИ, 1995. – 15 с. (Соавт.: З. Ш. Нугаева, Е. А. Аринкин).

1997

12. Видовой состав и вредоносность вредителей черной смородины в Западно-Казахстанской области: информ. листок № 13-97 / КазгосИНТИ, Зап.-Казахст. ЦНТИ. – Уральск, 1997. – 2 с. (Соавт.: Т. А. Турганбаев, Б. С. Садыков).
13. Вредители зерновых культур в условиях противоэрозионной системы обработки почвы в Западном Казахстане: информ. листок № 10-97 / КазгосИНТИ, Зап.-Казахст. ЦНТИ. – Уральск, 1997. – 3 с. (Соавт.: Е. Е. Балжанов, Т. А. Турганбаев, Б. С. Садыков).
14. "Егіншілік" пәні бойынша дәрісханалық және тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқау : I-бөлім Батыс Қазақстан топырақтарының агрофизикалық көрсеткіштері. - Орал, 1997. - 34 б. (Авторлық бірлескен: В. Г. Архипкин, В. В. Вьюрков).
15. «Егіншілік» пәні бойынша дәрісханалық және тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқау : II-бөлім Ауыспалы егістерді енгізу және игеру. – Орал : БҚАУ, 1997. – 34 б. (Авторлық бірлескен: В. В. Вьюрков, В. Г. Архипкин).
16. «Егіншілік» пәнінен курстық жұмыс орындау әдістемесі: "Интенсивті егіншіліктегі ауыспалы егіс, топырақ өндеу жүйесі және арамшөптермен кешенді

- күрес жобасын жасау". - Орал : БҚАУ, 1997. - 44 б. (Авторлық бірлескен: В. В. Вьюрков, В. Г. Архипкин).
17. «Интенсивті егіншіліктегі ауыспалы егіс топырақ өңдеу жүйесі және арам шөптермен кешенді күрес жобасын жасау»: егіншілік пәнінен курстық жұмыс орындау әдістемесі. – Орал : БҚАУ, 1997. – 44 б. (Авторлық бірлескен: В. В. Вьюрков, В. Г. Архипкин, Г. В. Уракчинцова, А. М. Нурғалиев).
18. Мал азығын өндіру пәнінің ботаника бөлімінен зертханалық сабаққа арналған әдістемелік нұсқау : "Зоотехния" және "Ветеринария" мамандықтары бойынша сырттай және іштей оқитын студ. арналған. – Орал : БҚАУ, 1997. - 22 б. (Авторлық бірлескен: Т. А. Турганбаев, Б. С. Садықов, Н. Мукатаев).
19. Последствие ацетала, ацетатрина и вигокса на засоренность и урожайность ячменя: информ. листок № 11-97 / КазгосИНТИ, Зап.-Казахст. ЦНТИ. – Уральск, 1997. – 3 с. (Соавт.: Т. А. Турганбаев, Б. С. Садықов, Х. Х. Кусаинов).
20. Септириоз и столбчатая ржавчина черной смородины в Западном Казахстане и меры борьбы с ними: информ. листок № 12-97 / КазгосИНТИ, Зап.-Казахст. ЦНТИ. – Уральск, 1997. – 2 с. (Соавт.: Т. А. Турганбаев, Б. С. Садықов).
21. Технология возделывания овощей в открытом грунте: информ. листок № 19-97 / КазгосИНТИ, Зап.-Казахст. ЦНТИ. – Уральск, 1997. – 3 с. (Соавт.: Б. С. Садықов).

2000

22. Сүрлемдік жүгері егістігінде гербицид қолдану // Жаршы. – 2000. - № 7. – 41-45 б.

2001

23. Влияние объединенного использования агротехнических и химических способов в борьбе с сорняками на засорение силосной кукурузы // Вестник ЗКГУ /сер. с.-х. наук./ - 2001. - № 2. - С. 51-54. (Соавт.: М. А. Габдулов).

24. Повреждение коры саженцев яблони в питомнике и факторы, вызывающие это повреждение // Вестник ЗКГУ /сер. с.-х. наук./ - 2001. - № 2. - С. 38-40. (Соавт.: М. А. Габдулов).
25. Сүрлемдік жүгері егістігінде химиялық күрес шаралары // БҚМУ хабаршысы /ауылшаруашылық ғылымдар сер./ - 2001. - № 2. - 54-56 б. (Авторлық бірлескен: М. А. Габдулов).

2002

26. Агробизнес және экология факультетінің 4501-Агрономия мамандығы бойынша 1-4 курстардағы мамандық бойынша өтетін практикалық бағдарламасы. - Орал : БҚМУ, 2002. - 33 б. (Авторлық бірлескен: В. В. Вьюрков).
27. Влияние способов ухода на засоренность посевов кукурузы // Образование и наука в современных условиях развития Казахстана: опыт, проблемы и перспективы: мат. междунар. науч.-практ. конф. посвящ. 70-летию ЗКГУ (11-12 октября 2002 г.). – Уральск : ЗКАТУ им. Жангир хана, 2002. - Ч. III. - С. 115-117. (Соавт.: М. А. Габдулов).

2004

28. Ботаника. Тұқымды өсімдіктердің морфологиясы мен анатомиясы : оқу құралы. - Орал : Жәңгір хан атындағы БҚАТУ, 2004. - 98 б.
29. Возделывание кукурузы на силос по зерновой технологии // Система ведения сельского хозяйства Западно-Казахстанской области. – Уральск, 2004. - С. 52-56.
30. Жаздық бидай егістігінде гербицидтерді қолданудың тиімділігі // Батыс Қазақстан халық шаруашылығы: жағдайы мен даму болашағы: "Ресейдің қазақстандағы жылы" және тың мен тыңайтылған жерлер игеруінің 50-жылдығына арналған халықаралық ғылыми-практ.

конф. материалдары (11-12 маусым 2004 ж.). – Орал : Жәңгір хан атындағы БҚАТУ, 2004. - 239-240 б.

31. Зерновые технологии возделывания кукурузы на силос // Система ведения сельского хозяйства Западно-Казахстанской области. – Уральск, 2004. - С. 97-103.
32. Система мер борьбы с вредителями, болезнями и сорняками полевых культур // Система ведения сельского хозяйства Западно-Казахстанской области. – Уральск, 2004. - С. 56-62. (Соавт.: С. Р. Адлялиев).

2005

33. Егіншілік пәні бойынша зертханалық және тәжірибелік сабақтарға арналған әдістемелік нұсқау. III-тарау. Арамшөптер - Орал : Жәңгір хан атындағы БҚАТУ, 2005. - 34 б.
34. Методические указания по выполнению курсовой работы по земледелию студентам-заочникам по специальности 450140-«Агрономия», 450540-«Агрономия и защита растений», 450240-«Плодоовощеводство». – Уральск : ЗКАТУ им. Жангир хана, 2005. - 38 с.
35. Методические рекомендации для выполнения курсовой работы по курсу "Биологическая защита растений" для студентов очного и заочного обучения по специальностям 450140-«Агрономия», 450540-«Агрохимия и защита растений», 450240-«Плодоовощеводство». - Уральск : ЗКАТУ им. Жангир хана, 2005. - 21 с. (Соавт.: М. А. Габдулов, Л. Т. Калиева).
36. Методические рекомендации для выполнения курсовой работы по эрозиоведению на тему: «Развитие дефляции и эрозии почв на территории (наименование хозяйства, района области) и разработка мер борьбы с ними». – Уральск : ЗКАТУ им. Жангир хана, 2005. - 41 с. (Соавт.: В. В. Вьюрков).
37. Методическое указание по выполнению курсовой работы по защите растений по специальностям 450140 – «Агрономия», 450540 – «Агрохимия и защита

растений», 450240 – «Плодоовощеводство». - Уральск : ЗКАТУ им. Жангир хана, 2005. - 23 с. (Соавт.: М. А. Габдулов, Л. Т. Калиева).

38. Методические указания по выполнению курсового проекта по технологии производства продукции растениеводства. Для студентов очного и заочного обучения по специальности 451740 - «Стандартизация и сертификация сельскохозяйственных продуктов». - Уральск : ЗКАТУ им. Жангир хана, 2005. - 26 с. (Соавт.: В. Г. Архипкин, Т. К. Салихов).
39. Өсімдік өнімдерін өсіру технологиясы пәнінен 451740- «Ауыл шаруашылық қнімдерін стандарттау және сертификаттау» мамандығы бойынша курстық жобаны орындау әдістемесі. – Уральск : Жәңгір хан атындағы БҚАТУ, 2005. – 22 б. (Авторлық бірлескен: В. Г. Архипкин, Т. К. Салихов).
40. Эрозиятану пәнінен "Эрозия мен дифляцияның /шаруашылықтың аты, ауданы, облысы/ шаруашылық территориясында таралуы және оған қарсы қолданылатын шараларды жоспарлау" атты курстық жұмысты орындауға арналған әдістемелік нұсқау. – Орал : Жәңгір хан атындағы БҚАТУ, 2005. - 38 б. (Авторлық бірлескен: В. В. Вьюрков).

2006

41. Ботаника : оқу құралы. - Орал : Жәңгір хан атындағы БҚАТУ, 2006. - 183 б. (Авторлық бірлескен: Б. С. Әлжанова).
42. Өсімдік қорғау пәнінен курстық жұмысты орындауға арналған әдістемелік нұсқау. 450140-«Агрономия», 450540-«Агрохимия және өсімдік қорғау» мамандықтарына арналған. - Орал : Жәңгір хан атындағы БҚАТУ, 2006. - 19 б. (Авторлық бірлескен: М. А. Габдулов, Л. Т. Калиева).
43. Программа учебной практики по земледелию для студентов по специальности 050801-Агрономия, 050808-Почвоведение и агрохимия. - Уральск : ЗКАТУ, 2006. - 26 с. (Соавт.: Т. К. Салихов).

44. Су өсімдіктері. 050804 - Балық шаруашылығы мамандығында оқитын студенттерге арналған : оқу құралы. - Орал : Жәңгір хан атындағы БҚАТУ, 2006. - 104 б. (Авторлық бірлескен: Б. С. Әлжанова).
45. Физико-химические свойства почв: методические указания к лабораторным занятиям. - Уральск : ЗКАТУ им. Жангир хана, 2006. - 30 с. (Соавт.: Т. К. Салихов).

2007

46. Влияние удобрений на продуктивность картофеля в пригородной зоне Уральска / Е. А. Аюпов, Ж. Б. Бекназаров // Приоритетные направления развития животноводства и ветеринарии в условиях рынка: опыт, проблемы и перспективы: мат. регион. науч.-практ. конф. посвящ. 80-летию проф. Карасаева А. А. – Уральск : ЗКАТУ им. Жангир хана, 2007. - С. 88-89. (Соавт.: Е. Е. Аюпов).
47. Егіншілік пәні бойынша оқу практикасының әдістемелік нұсқауы 050801-Агрономия, 050808-Топырақтану және агрохимия мамандықтарының студенттеріне арналған. - Орал : Жәңгір хан атындағы БҚАТУ, 2007. - 29 с. : сурет. (Авторлық бірлескен: Т. Қ. Салихов).
48. Жеміс-жидек шаруашылығы: оқу құралы. – Орал : Жәңгір хан атындағы БҚАТУ, 2007. – 119 б. (Авторлық бірлескен: Э. Э. Браун, Д. К. Төлегенова).
49. Методические рекомендации для выполнения курсовой работы по почвоведению на тему: "Оценка плодородия почв земельных угодий (наименование хозяйства, района, области)". - Уральск : ЗКАТУ им. Жангир хана, 2007. - 35 с. (Соавт.: В. Г. Архипкин, С. Ж. Салихов).
50. Орал қаласы аймағындағы аллювиальды шалғынды топырақтың құнарлық көрсеткіштері // Ветеринария және мал шаруашылығының нарық жағдайындағы дамуының басты бағыттары: мәселелері, тәжірибе, келешек: проф. Э. Э. Қарасаевтың 80 жасқа толуына арналған аймақтық ғылыми-практ. конф. материалдары.

- Орал : Жәңгір хан атындағы БҚАТУ, 2007. - 90-92 б. (Авторлық бірлескен: Е. Е. Аюпов).
51. Программа производственной практики студентов 4 курса специальности 451340 "Фермерское дело". - Уральск : ЗКАТУ им. Жангир хана, 2007. - 17 с. (Соавт.: М. А. Габдулов, Т. Н. Траисова, А. Д. Дарбаев).
52. Топырақтардың физика-химиялық қасиеттері топырақтану пәнінен лабораториялық сабаққа арналған оқу-әдістемелік нұсқау кредиттік технология бойынша оқитын студенттерге арналған мамандығы: 050801-"Агрономия", 050808-"Топырақтану және агрохимия", 050608-"Экология", 050807-"Орман шаруашылығы", 050903-"Жерге орналастыру", 050907-"Кадастр". - Орал : Жәңгір хан атындағы БҚАТУ, 2007. - 30 с. (Авторлық бірлескен: Т. К. Салихов, Е. Е. Аюпов).

2009

53. Ауыспалы егістер, 050801-«Агрономия», 050808-«Топырақтану және агрохимия» мамандықтарының студенттеріне егіншілік пәнінен зертханалық-практикалық сабақтарына арналған оқу құралы. - Орал: Жәңгір хан атындағы БҚАТУ, 2009. - 28 б. (Авторлық бірлескен: Т. К. Салихов).
54. Егіншілік пәнінен "Қарқынды егіншіліктегі ауыспалы егіс, топырақ өңдеу жүйесі және арамшөптермен кешенді күрес жобасын (шаруашылықтың аты, ауданы, облысы) жасау" атты курстық жұмысты орындауға арналған оқу-әдістемелік нұсқау. – Орал : Жәңгір хан атындағы БҚАТУ, 2009. - 27 б. (Авторлық бірлескен: Т. К. Салихов, В. В. Вьюрков).
55. Кормовые культуры // Ресурсосберегающие технологии возделывания сельскохозяйственных культур на западе Казахстана. – Уральск, 2009. - С. 64-76. (Соавт.: С. Г. Чекалин, Н. В. Осипенко, В. Б. Лиманская, Г. С. Макарова, И. Л. Диденко).
56. Топырақ құнарлығының агрофизикалық көрсеткіштері. 050801-Агрономия, 050808-Топырақтану және агрохимия мамандықтарының студенттеріне егіншілік

пәнінен зертханалық-практикалық сабақтарына арналған оқу-әдістемелік нұсқау. – Орал : Жәңгір хан атындағы БҚАТУ, 2009. - 30 с. (Авторлық бірлескен: Т. К. Салихов, В. В. Вьюрков).

2012

57. 5В0090700-"Кадастр" мамандығының студенттерін қорытынды мемлекеттік аттестаттау бойынша әдістемелік нұсқау. - Орал : Жәңгір хан атындағы БҚАТУ, 2012. - 27 б.
58. 6М090300-"Жерге орналастыру" мамандығы магистранттарының кәсіби практикалардан өтуі бойынша әдістемелік нұсқау. - Орал : Жәңгір хан атындағы БҚАТУ, 2012. - 21 б. (Авторлық бірлескен: М. К. Онаев, Г. С. Ожанов, К. М. Ахмеденов).
59. 6М090300-"Жерге орналастыру" (магистратура) мамандығына оқуға түсушілерге арналған емтихан бағдарламасы. - Орал : Жәңгір хан атындағы БҚАТУ, 2012. - 31 б. (Авторлық бірлескен: Н. М. Умбеткалиев, С. К. Садыков, Г. С. Ожанов).
60. "Агроорманмелиорация" пәні бойынша курстық жобаны орындауға арналған әдістемелік нұсқау. - Орал : Жәңгір хан атындағы БҚАТУ, 2012. - 27 б. (Авторлық бірлескен: Г. С. Ожанов, Н. М. Умбеткалиев, М. К. Онаев)
61. Методические рекомендации для выполнения курсовой работы по дисциплине "Агроресомелиорации" на тему: "Проектирование защитных насаждений на территории крестьянского хозяйства". - Уральск : ЗКАТУ им. Жангир хана, 2012. - 26 с. (Соавт.: Г. С. Ожанов, Н. М. Умбеткалиев, М. К. Онаев)
62. Методические указания по прохождению профессиональных практик магистрантов специальности 6М090300-"Землеустройство". - Уральск : ЗКАТУ им. Жангир хана, 2012. - 25 с. (Соавт.: М. К. Онаев, К. М. Ахмеденов, Г. С. Ожанов).
63. Методические указания по выполнению курсовой работы по дисциплине "Бонитировка почв" по

специальности 5В090300-"Землеустройство",
5В090700-"Кадастр" для обучающихся очного и
заочного форм обучения. - Уральск : ЗКАТУ им.
Жангир хана, 2013. - 51 с.

64. Программа по подготовке к вступительному экзамену
по специальности 6М090300-"Землеустройство"
(магистратура). - Уральск : ЗКАТУ им. Жангир хана,
2012. - 31 с. (Соавт.: Н. М. Умбеткалиев, С. К. Садыров,
Г. С. Ожанов).

2013

65. 5В090300-«Жерге орналастыру», 5В090700-«Кадастр»
мамандықтарында күндізгі және сырттай оқу бөлімінің
білім алушыларына «Топырақ бонитировкасы» пәнінен
курстық жұмысты орындауға арналған әдістемелік
нұсқау. – Орал : Жәңгір хан атындағы БҚАТУ, 2013. -
44 б.

66. 5В090300-"Жерге орналастыру" мамандығының
күндізгі және сырттай оқу бөлімінің студенттері үшін
"Геоботаника негіздері" пәні бойынша курстық
жұмысты орындауға арналған әдістемелік нұсқау. -
Орал : Жәңгір хан атындағы БҚАТУ, 2013. - 38 б.
(Авторлық бірлескен: К. М. Ахмеденов, Г. С. Ожанов).

67. "Жер кадастры" пәнінен зертханалық жұмыстарды
орындауға арналған әдістемелік нұсқау. - Орал : Жәңгір
хан атындағы БҚАТУ, 2013. - 36 б.

68. Методические указания к выполнению лабораторных
работ по дисциплине "Земельный кадастр". - Уральск :
ЗКАТУ им. Жангир хана, 2013. - 38 с.

69. Методические указания по выполнению курсовой
работы по дисциплине "Бонитировка почв" по
специальности 5В090300-"Землеустройство",
5В090700-"Кадастр" для обучающихся очного и
заочного форм обучения. - Уральск : ЗКАТУ им.
Жангир хана, 2013. - 51 с.

70. Методические указания по выполнению курсовой
работы по дисциплине "Основы геоботаники" для
обучающихся очной и заочной формы обучения по

специальности 5В090300-"Землеустройство". - Уральск : ЗКАТУ им. Жангир хана, 2013. - 43 с. (Соавт.: К. М. Ахмеденов, Г. С. Ожанов).

2014

71. 5В090700-"Кадастр" мамандығының студенттеріне арналған "Топырақ эрозиясымен күресудің негіздері" пәнінен курстық жұмысты орындауға арналған әдістемелік нұсқау. - Орал : Жәңгір хан атындағы БҚАТУ, 2014. - 36 б. (Авторлық бірлескен: Г. С. Ожанов).
72. Егіншілік : ЖОО бакалавриат білім алушыларына арналған оқу құралы. - Орал : Жәңгір хан атындағы БҚАТУ, 2014. - 221 б. (Авторлық бірлескен: М. К. Мусина, М. А. Габдулов, Р. А. Бекназаров).
73. Методические указания по выполнению курсовой работы по дисциплине "Основы борьбы с эрозией почв" для обучающихся очной и заочной форм обучения по специальности 5В090700-"Кадастр". - Уральск : ЗКАТУ им. Жангир хана, 2014. - 37 с. (Соавт.: Г. С. Ожанов).

Доцент Ж. Б. Бекназаровтың ғылыми басшылығымен қорғалған магистрлік диссертация

Аюпов Е. Е. Батыс Қазақстан облысы жағдайында тыңайтқыш қолданудың картоп өнімділігіне және өнім сапасына әсері: Магист. дис. / Жәңгір хан атындағы БҚАТУ. – Орал, 2007. – 85 б.

Мазмұны Содержание

Алғы сөз.....	3
Предисловие.....	4
Доцент Ж. Б. Бекназаровтың ғылыми-педагогикалық, оқу-әдістемелік және қоғамдық іс-қызметі туралы очерк.....	5
Очерк о научно-педагогической, учебно-методической и общественной деятельности, доцента Ж. Б. Бекназарова.....	7
Доцент Ж. Б. Бекназаровтың өмірі мен ғылыми қызметінің негізгі кезеңдері Основные даты жизни и деятельности доцента Ж. Б. Бекназарова.....	9
Ғалым-агроном, асқар таудай әке, аяулы ата, жақсы дос, Бекназаров Жолдыбай Бекназарұлына - 60 жас !!!.....	11
Жолдыбай жолынан бір үзік сыр.....	13
Педагог, ученый, агроном.....	15

Прекрасный ученый и человек.....	19
Аға жолы тәрбие, жастарға үлкен өнеге.....	22
Доцент Ж. Б. Бекназаровтің ғылыми еңбектерінің тізімі Список научных трудов доцента Ж. Б. Бекназарова.....	26
Доцент Ж. Б. Бекназаровтың ғылыми басшылығымен қорғалған магистрлік диссертация.....	36